

คู่มือนโยบายบูรณาการ การกำกับดูแลกิจการที่ดี
การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับ อ.ส.ค. ประจำปี 2568

แผนการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
กองบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร ฝ่ายนโยบายและยุทธศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
1. หลักการและเหตุผล	1
2. คำนินยาม	2
3. วัตถุประสงค์ของคู่มือ	4
4. นโยบายการบูรณาการ GRC	4
5. โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบูรณาการ GRC	4
6. แนวทางการปฏิบัติการบูรณาการ GRC	6
7. รูปแบบการรายงาน	6
8. อำนาจอนุมัติ และการทบทวนคู่มือการบูรณาการ	8
9. ภาคผนวก ก	8
9.1 คำศัพท์	8
9.2 ตารางประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)	9
9.2.1 ตารางประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	10
9.2.2 ตารางการประเมินความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	11
9.3 การจัดระดับความเสี่ยง (หลังการจัดการ)	11
9.4 (ตัวอย่าง) การกรอกแบบฟอร์มประเมินความเสี่ยงสำหรับบูรณาการ GRC	12
9.5 กระบวนการ GRC	13

สารบัญภาพ

รูปที่ 1 โครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการบูรณาการตามหลัก GRC	5
รูปที่ 2 แผนภูมิแสดงสายการรายงาน GRC	7

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่านิยาม GRC	2
ตารางที่ 2 ตารางแสดงโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบูรณาการ GRC	4
ตารางที่ 3 ตารางแสดงคำศัพท์	8
ตารางที่ 4 ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)	9
ตารางที่ 5 ตารางแสดงความหมายระดับความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)	10
ตารางที่ 6 ตารางแสดงประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	10
ตารางที่ 7 ตารางแสดงประเมินความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	11
ตารางที่ 8 ตารางแสดงการจัดระดับความเสี่ยง (หลังการจัดการ)	11
ตารางที่ 9 ตารางแสดงการคำนวณระดับความเสี่ยง	11

คำนำ

คณะกรรมการ อ.ส.ค. ได้เห็นชอบนโยบายบูรณาการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง (Integrated Governance Risk and Compliance Policy : GRC Policy) เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับการบูรณาการนโยบาย GRC ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการฐานข้อมูล และกระบวนการดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติได้จริง สามารถวัดและประเมินผลลัพธ์ได้ และเพื่อให้การปฏิบัติเกิดความชัดเจน ทำซ้ำได้ จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติการบูรณาการนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อ.ส.ค. ปีงบประมาณ 2568

การจัดทำคู่มือบูรณาการนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ฉบับนี้ เป็นไปตามกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรตามมาตรฐานสากล COSO 2013 และ 2017 รวมทั้งแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการบูรณาการ GRC ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจและมาตรฐานสากลภายใต้บริบทของ อ.ส.ค. ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับนำไปใช้ภายในหน่วยงานของตนเอง รวมทั้งส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างเคร่งครัด

คู่มือบูรณาการนโยบาย การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อ.ส.ค. ปีงบประมาณ 2568

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย มีนโยบายบูรณาการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการกำกับปฏิบัติตามเกณฑ์ (Integrated Governance Risk and Compliance Policy : GRC) สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของ อ.ส.ค. มีส่วนร่วมในการ บูรณาการ GRC เพื่อให้ดำเนินการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยงและการกำกับปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่างๆ สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรตามมาตรฐานสากล COSO และแนวปฏิบัติของ อ.ส.ค. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น โดยเชื่อมโยงการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลเข้ากับกระบวนการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร และการกำกับปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีคุณค่าและส่งเสริมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดถือหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างเคร่งครัด ทำให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือ และเติบโตอย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้องค์กรมีแนวทางปฏิบัติสำหรับการบูรณาการนโยบาย GRC ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการฐานข้อมูล และกระบวนการดำเนินงานที่สามารถปฏิบัติได้จริง จึงจำเป็นต้องจัดทำคู่มือบูรณาการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยงและการกำกับปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรตามมาตรฐานสากล COSO 2013 และ 2017 รวมทั้งแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง เป็นต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการบูรณาการ GRC ตามเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจและมาตรฐานสากลภายใต้บริบทของ อ.ส.ค. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับสามารถนำไปใช้ภายในหน่วยงานของตนเองได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริม/สนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างเคร่งครัด

2. คำนิยาม

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ได้กำหนดนิยามของ Governance (G) Risk (R) และ Compliance (C) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

คำว่า	ความหมาย
คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR)	คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR) อ.ส.ค. ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ อ.ส.ค. ได้มีการทบทวนแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ อ.ส.ค. ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามกรอบหลักการของ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ปี 2515, สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ตามกรอบวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance Clean Thailand) รวมถึงการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่องค์กร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทุกฝ่าย⁴ และดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อ.ส.ค.ยึดหลักการตามกรอบมาตรฐานสากล ได้แก่ 1. หลักการของ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) 2. ตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ทั้ง 9 หมวด - หมวด 1 บทบาทของภาครัฐ - หมวด 2 สิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น - หมวด 3 คณะกรรมการ อ.ส.ค. - หมวด 4 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย - หมวด 5 ความยั่งยืนและนวัตกรรม - หมวด 6 การเปิดเผยข้อมูล - หมวด 7 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - หมวด 8 จรรยาบรรณ - หมวด 9 การติดตามผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงคำนิยาม GRC

คำว่า	ความหมาย
คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน อ.ส.ค. ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ อ.ส.ค. มีความตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมการหรือป้องกันต่อความเสี่ยงและควบคุมภายในที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรจึงมุ่งมั่นดำเนินการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในให้ครอบคลุมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การเงิน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ/กฎหมาย รวมถึงเหตุการณ์ใดๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และเป้าหมายทางธุรกิจของ อ.ส.ค. หรือเหตุการณ์ใดๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง แตกต่างจากผลลัพธ์ที่คาดการณ์ไว้ โดย อ.ส.ค. เน้นกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามหลัก COSO ERM⁶ ดังนี้
คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย	คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย อ.ส.ค. ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการ อ.ส.ค. ดำเนินการออกแนวนโยบายหลักการกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมีตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และแนวปฏิบัติที่บังคับใช้กับธุรกรรมต่างๆ ของ อ.ส.ค. ทั้งภายในและภายนอก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน และชื่อเสียงของ อ.ส.ค. หรือการถูกเข้าแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์

ตารางที่ 1 ตารางแสดงคำนิยาม GRC

3. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

3.1 เพื่อสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของ อ.ส.ค. สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางแนวทางการบูรณาการ GRC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

3.2 เพื่อสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของ อ.ส.ค. สามารถดำเนินการบูรณาการ GRC ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีตามกรอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานสากลของ Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission : COSO 2017 /2013 รวมถึง ISO 27001/27005/38500 และแนวปฏิบัติของหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

3.3 เพื่อเผยแพร่แนวทางการบูรณาการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริหารความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมายให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับทราบและนำไปปฏิบัติใช้

3.4 เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

4. นโยบายการบูรณาการ GRC

การบูรณาการ GRC หมายถึง “การทำให้คณะกรรมการ อ.ส.ค. สามารถกำกับดูแลองค์กร และให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารเพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และแนวทางปฏิบัติที่ดีได้อย่างมั่นใจ ซึ่งสะท้อนได้จากการที่ผู้บริหารนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการ มีการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบครบถ้วนและตรงประเด็น และสามารถจัดกระบวนการทำงานเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบหรือการควบคุมภายในได้อย่างเหมาะสม ภายใต้ผลตอบแทนและต้นทุนการจัดการที่สมเหตุผล และให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและการสื่อสารข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้องเหมาะสม ทันเวลาต่อการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การดำเนินที่ดีได้อย่างยั่งยืน

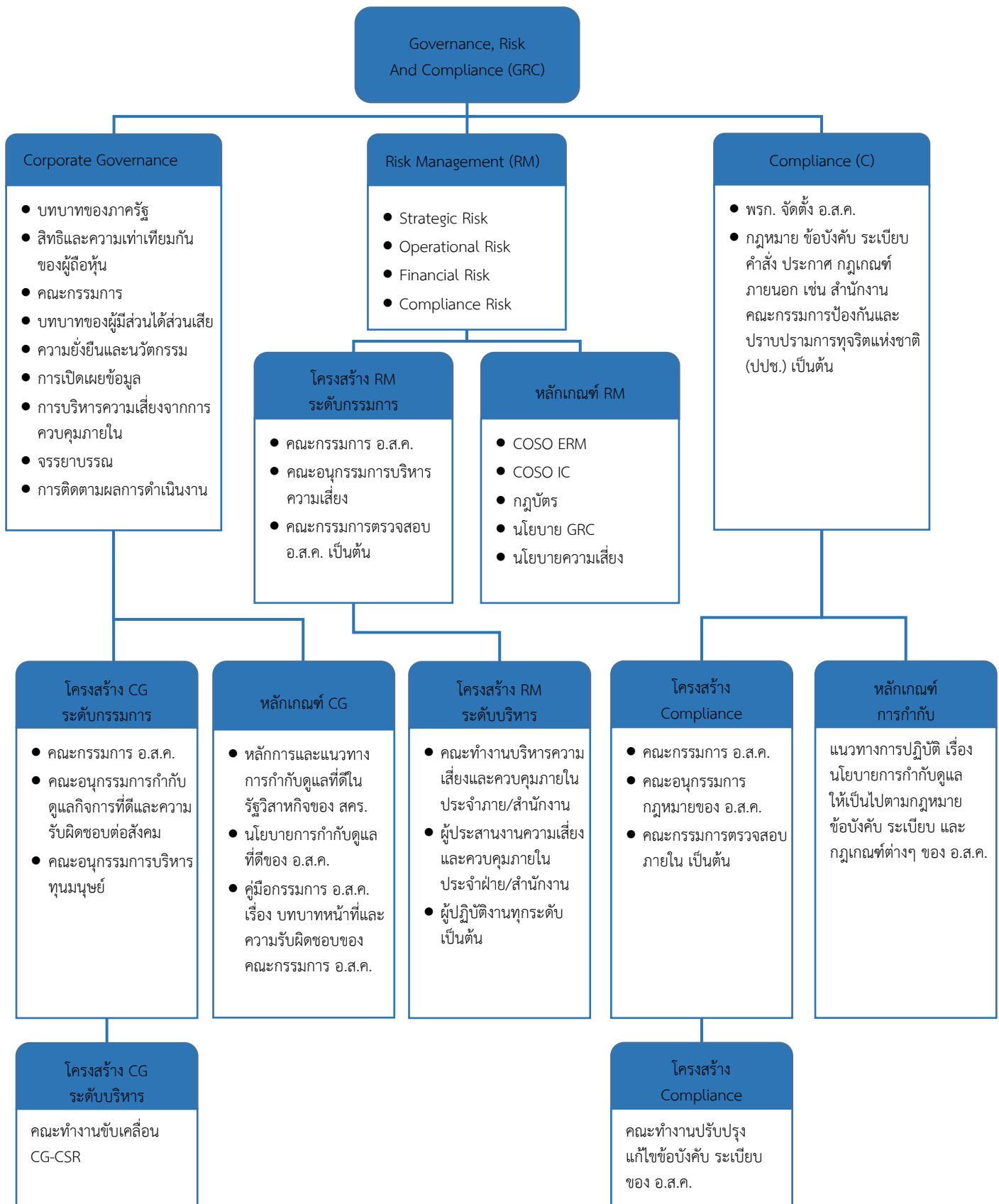
5. โครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบูรณาการ GRC

อ.ส.ค. ได้มีการจัดโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการบูรณาการ GRC อย่างเหมาะสม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการบูรณาการ GRC ให้มีประสิทธิภาพ และให้ทุกหน่วยงานของ อ.ส.ค. ใช้เป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติการบูรณาการ GRC ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กรได้ตามนโยบายบูรณาการ GRC โดยมีโครงสร้างการบูรณาการ GRC ดังนี้

โครงสร้างการบูรณาการ GRC	บทบาทและหน้าที่
คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR) อ.ส.ค.	ตามคำสั่ง อ.ส.ค. เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR) อ.ส.ค.
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน อ.ส.ค.	ตามคำสั่ง อ.ส.ค. เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน อ.ส.ค.
คณะกรรมการด้านกฎหมาย อ.ส.ค.	ตามคำสั่ง คณะกรรมการ อ.ส.ค. เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านกฎหมาย อ.ส.ค.

ตารางที่ 2 ตารางแสดงโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบูรณาการ GRC

โครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการบูรณาการตามหลัก GRC

รูปที่ 1 โครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการบูรณาการตามหลัก GRC

6. แนวทางการปฏิบัติการบูรณาการ GRC

อ.ส.ค. มีการบูรณาการ GRC โดยนำหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบการประเมินใหม่ : หลักเกณฑ์ Enabler 3 ด้าน การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน (Risk Management & Internal Control) เรื่อง ธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture) โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

6.1 กำหนดบทบาทคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ ในการกำกับติดตามการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน อ.ส.ค. มุ่งเน้นการจัดให้มีนโยบายที่บูรณาการในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (Integrated Governance Risk and Compliance : GRC)

6.2 มีโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ มุ่งเน้นการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม รวมทั้งการจัดทำคู่มือให้สอดคล้องกับนโยบายบูรณาการการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย

6.3 สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการบูรณาการ GRC รวมถึงการกำหนดกระบวนการ/การดำเนินการสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

6.4 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมุ่งมั่นต่อค่านิยมองค์กร และสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ตอบสนอง และส่งเสริมค่านิยมองค์กร

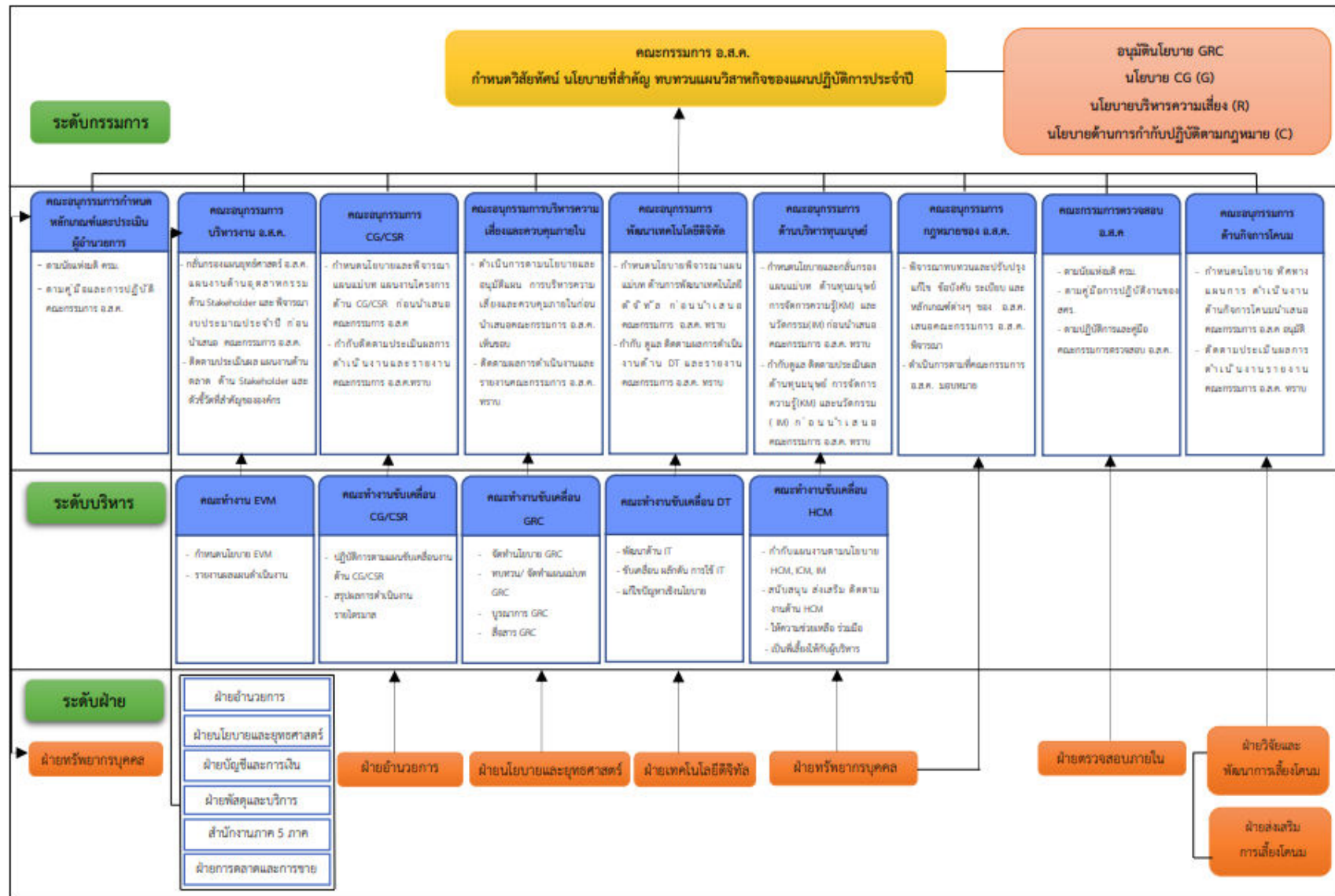
6.5 สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาและการรักษาบุคลากร โดยการเชื่อมโยงผลการประเมินระดับบุคคลเฉพาะการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เข้ากับผลตอบแทน/แรงจูงใจ (Incentive)

7. รูปแบบการรายงาน

อ.ส.ค. กำหนดให้มีการรายงานและติดตามผลการบูรณาการ GRC อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผลการดำเนินการถูกต้อง/เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยแผนกบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน รวบรวมข้อมูลจัดทำวาระและประเมินระดับความเสี่ยง (ภาคผนวก ก) และนำเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ เพื่อพิจารณากลับกรองการบูรณาการ GRC และเสนอคณะกรรมการ อ.ส.ค. เพื่อทราบการบูรณาการ GRC ในกรณีที่มียุทธศาสตร์**รวมทั้งนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทราบ ทั้งนี้เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงมีการติดตามประเด็นความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

หมายเหตุ : กรณีที่มีนัยสำคัญ** หมายถึง กรณีที่มีผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ ผลการดำเนินงาน ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของ อ.ส.ค. อย่างรุนแรงโดยเร็ว

แผนภูมิแสดงสายการรายงาน GRC

รูปที่ 2 แผนภูมิแสดงสายการรายงาน GRC

8. อำนาจอนุมัติ และการทบทวนคู่มือการบูรณาการ GRC

8.1 คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน อ.ส.ค. เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติคู่มือการบูรณาการ GRC

8.2 แผนกบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน จะทบทวนคู่มือการบูรณาการ GRC ทุกปี (หากมีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ประเมิน หรือ มีเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง) และนำเสนอต่ออนุกรรมการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายในเพื่อพิจารณา เพื่อให้มั่นใจว่าคู่มือดังกล่าวยังเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการดำเนินงานของ อ.ส.ค. และเสนอต่อคณะกรรมการ อ.ส.ค. เพื่อทราบ

9. ภาคผนวก ก

9.1 คำศัพท์

9.2 ตารางการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix : ก่อนการจัดการ)

9.2.1 ตารางประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

9.2.2 ตารางการประเมินความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

9.3 การจัดระดับความเสี่ยง (หลังการจัดการ)

9.4 (ตัวอย่าง) การกรอกแบบฟอร์มประเมินความเสี่ยงสำหรับการบูรณาการ GRC (Integrated GRC)

9.1 คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ความเสี่ยง (Risk)	เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นและทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสีย ไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)	กระบวนการที่สำคัญที่ใช้ในการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งการค้นหาและการนำเอาวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	ความถี่หรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์/ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์/ความเสี่ยงจะเกิดขึ้น
ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)	ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 3 ตารางแสดงคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ความเปี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance)	ระดับเปี่ยงเบนจากเกณฑ์หรือประเภทของความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งค่าเปี่ยงเบนจะเป็นช่วงที่ยอมให้ผลการดำเนินงานเปี่ยงเบนหรือคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายที่กำหนดโดยจะต้องมีความสัมพันธ์กับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite)	ประเภทและเกณฑ์ของความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนโดยรวมที่องค์กรยอมรับได้โดยยังคงให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ซึ่งความเสี่ยงที่ยอมรับได้นั้น จะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร ไม่ด้อยกว่าค่าเป้าหมายค่าเดียวหรือระบุเป็นช่วงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยเสี่ยงแต่ละตัว

ตารางที่ 3 ตารางแสดงคำศัพท์

9.2 ตารางการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)

Risk Assessment Matrix		ความน่าจะเป็น				
		ยากที่จะเกิด	ไม่น่าจะเกิด	เป็นไปได้ที่จะเกิด	น่าจะเกิด	ค่อนข้างแน่นอน
		1	2	3	4	5
ผลกระทบ	สูงมาก	5 (5x1)	10 (5x2)	15 (5x3)	20 (5x4)	25 (5x5)
	สูง	4 (4x1)	8 (4x2)	12 (4x3)	16 (4x4)	20 (4x5)
	ปานกลาง	3 (3x1)	6 (3x2)	9 (3x3)	12 (3x4)	15 (3x5)
	ต่ำ	2 (2x1)	4 (2x2)	6 (2x3)	8 (2x4)	10 (2x5)
	ต่ำมาก	1 (1x1)	2 (1x2)	6 (1x3)	4 (1x4)	5 (1x5)
ระดับของความเสี่ยง						

ตารางที่ 4 ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)

ตารางแสดงความหมายระดับความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)

ระดับความเสี่ยง	คะแนน (I,L)	สัญลักษณ์	ความหมาย
สูงมาก	16 - 25		ความเสี่ยงระดับสูงมาก/ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องจัดทำแผนการดำเนินงานเร่งรัดจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยง
สูง	10 - 15		ความเสี่ยงระดับสูง/ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ผู้บริหารควรพิจารณาจัดทำแผนการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงกลับมาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	5 - 9		ความเสี่ยงระดับปานกลาง/ระดับที่พอยอมรับได้ ผู้บริหารควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามประสิทธิภาพการควบคุมภายในเป็นประจำ เพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
ต่ำ	1 - 4		ความเสี่ยงระดับต่ำ/ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

ตารางที่ 5 ตารางแสดงความหมายระดับความเสี่ยง (Risk Assessment Matrix)

9.2.1 ตารางประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	ระดับคะแนน	ความน่าจะเป็นสำหรับโอกาสที่จะเกิด
ค่อนข้างแน่นอน	5	มีการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหรือไม่ควบคุมดูแลให้ปฏิบัติเป็นไปตามที่กฎหมาย/กฎเกณฑ์กำหนด
น่าจะเกิด	4	มีกระบวนการควบคุมแต่ยังไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้มีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สม่ำเสมอ
เป็นไปได้ที่จะเกิด	3	มีกระบวนการการควบคุมแต่มีการปฏิบัติที่ล่าช้า ล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
ไม่น่าจะเกิด	2	มีกระบวนการควบคุมเพียงพอ มีความพร้อมต่อการปฏิบัติตามที่กฎหมาย/กฎเกณฑ์กำหนดไว้
ยากที่จะเกิด	1	มีกระบวนการควบคุมเพียงพอ เหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเพิ่มเติม

ตารางที่ 6 ตารางแสดงประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

9.2.2 ตารางการประเมินความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ (Impact)	ระดับ คะแนน	ผลกระทบ
สูงมาก	5	อ.ส.ค. ถูกลดระดับเกรตริวิสาหกิจ
สูง	4	อ.ส.ค. ได้รับโทษจากหน่วยงานที่กำลังดูแล
ปานกลาง	3	อ.ส.ค. ได้รับหนังสือตักเตือน หรือต้องชี้แจงต่อหน่วยงานที่กำลังดูแล
ต่ำ	2	อ.ส.ค. อาจได้รับข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตจากหน่วยงานที่กำลังดูแลเพิ่มเติม (ข้อสังเกตจาก สคร.,ทริส)
ต่ำมาก	1	ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานที่สำคัญ

ตารางที่ 7 ตารางแสดงประเมินความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

9.3 การจัดระดับความเสี่ยง (หลังการจัดการ)

การจัดระดับความเสี่ยง หน่วยงานเจ้าของความเสี่ยงจะทำการจัดระดับความเสี่ยงโดยประเมินระดับความเสี่ยงที่ได้กับคุณภาพความเสี่ยง เพื่อระบุการจัดระดับความเสี่ยงของ อ.ส.ค. ที่บ่งชี้ถึงระดับความสำคัญที่ต้องให้ความเอาใจใส่ ติดตามและดำเนินมาตรการแก้ไข โดยมีตารางจัดระดับความเสี่ยง ดังนี้

การจัดระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูงมาก
คุณภาพการ	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง

ตารางที่ 8 ตารางแสดงการจัดระดับความเสี่ยง (หลังการจัดการ)

โดยการคำนวณระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์นั้น ซึ่งระดับความเสี่ยงที่ได้รับนี้จะแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาระดับของความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนดตามร่าง คือ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 - 4 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	5 - 9 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	10 - 15 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	16 - 25 คะแนน

ตารางที่ 9 ตารางแสดงการคำนวณระดับความเสี่ยง

9.4 (ตัวอย่าง) การกรอกแบบฟอร์มประเมินความเสี่ยงสำหรับบูรณาการ GRC (Integrated GRC)

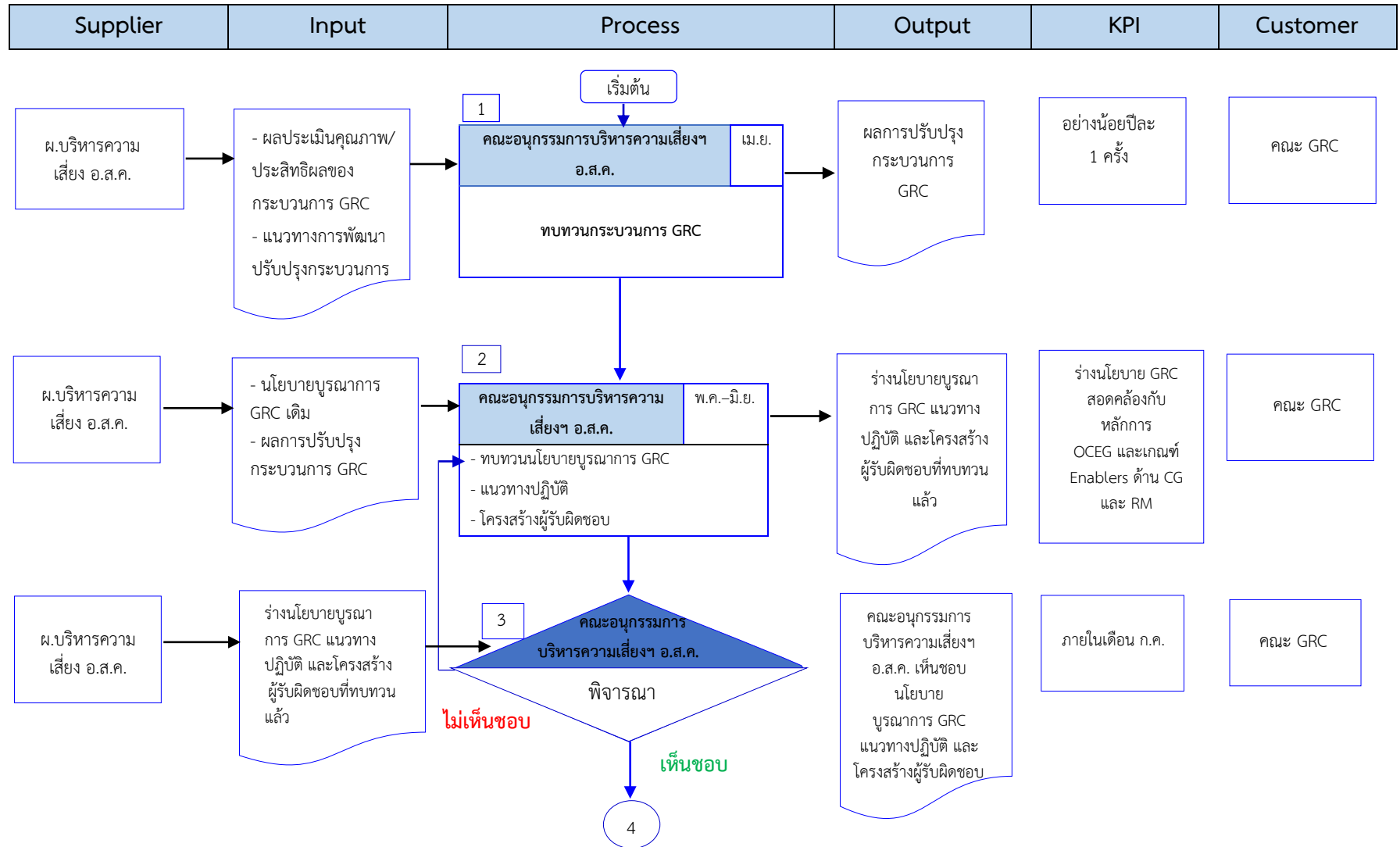
กฎหมาย/ข้อบังคับ : ABC หน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ/บังคับใช้ : /ฝ่ายทรัพยากรบุคคล

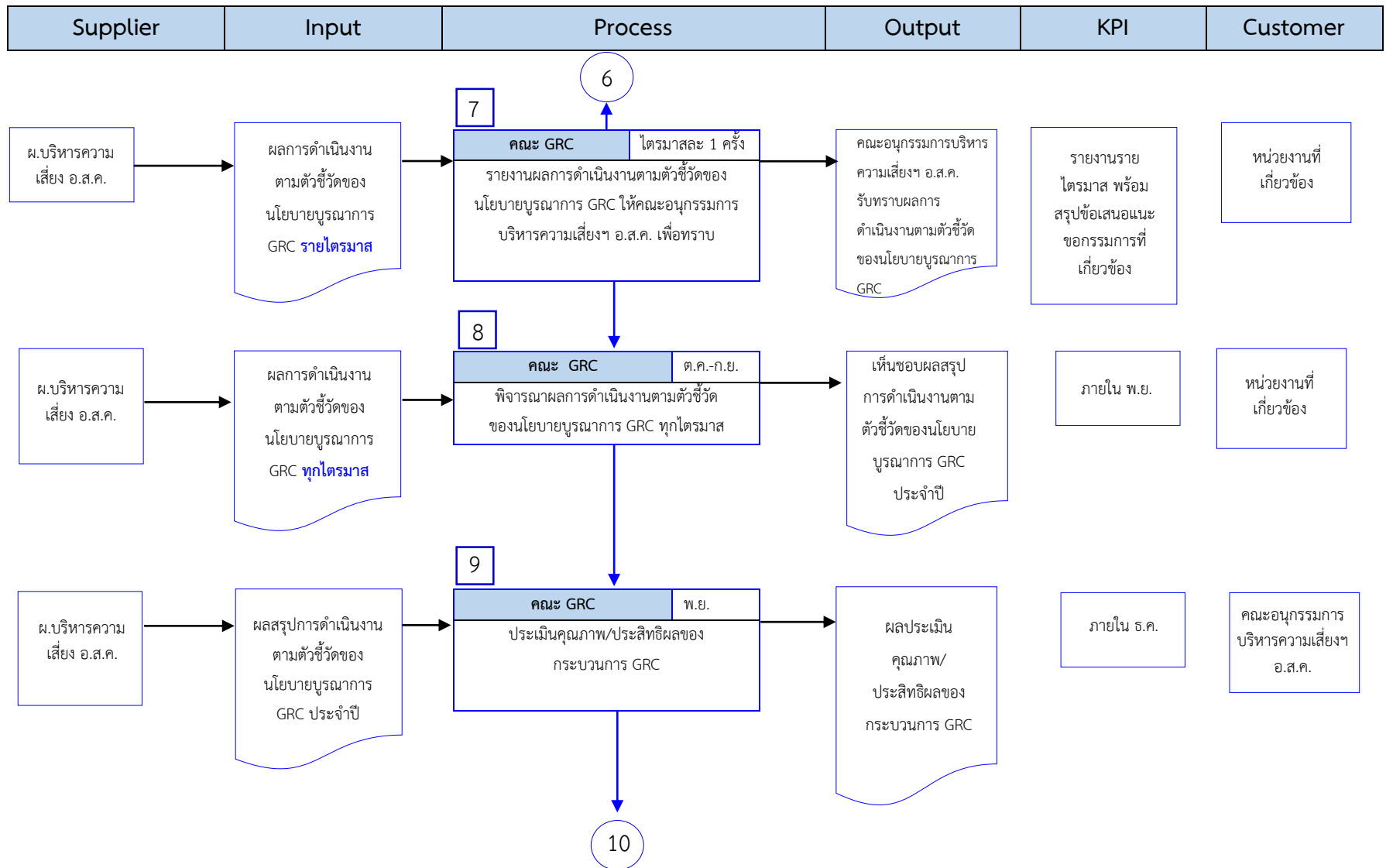
ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง	ก่อนการจัดการความเสี่ยง			แนวทางการจัดการ(กรณีความเสี่ยงสูง/สูงมาก)	หลังการจัดการความเสี่ยง		
		โอกาสเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	ระดับผลกระทบ (Impact)	ระดับความเสี่ยงก่อนการจัดการ		ระดับความเสี่ยง	การจัดการความเสี่ยง/การควบคุมภายใน	ระดับความเสี่ยงหลังการจัดการ
1	ความเสี่ยงจากพนักงานไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ	3	4	สูง (ต้องมีแนวทางการจัดการเพิ่มเติมเพื่อลดระดับความเสี่ยง)	ทบทวนปรับปรุงแผนการดำเนินการให้อยู่ภายใต้กฎหมาย/ข้อบังคับ	สูง	พอใช้	ค่อนข้างสูง

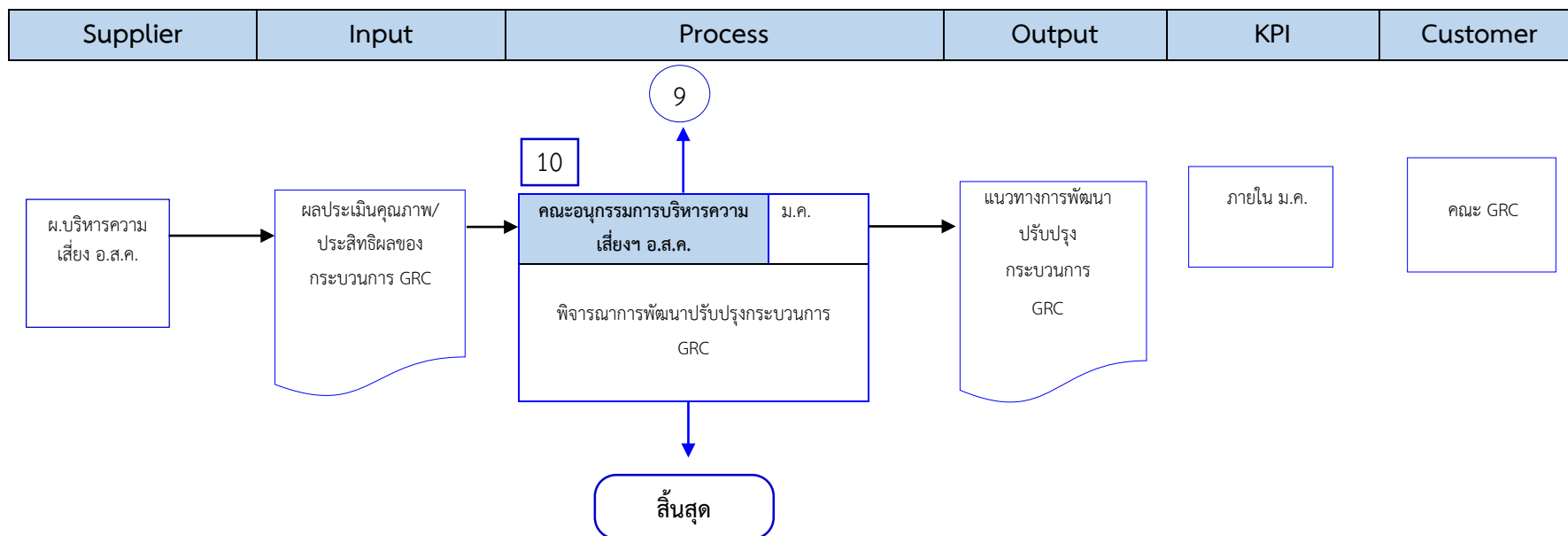
Risk Assessment Matrix		ความน่าจะเป็น				
		ยากที่จะเกิด	ไม่แน่ใจว่าจะเกิด	เป็นไปได้ที่จะเกิด	น่าจะเกิด	ค่อนข้างแน่นอน
		1	2	3	4	5
ผลกระทบ	สูงมาก	5 (5x1)	10 (5x2)	15 (5x3)	20 (5x4)	25 (5x5)
	สูง	4 (4x1)	8 (4x2)	12 (4x3)	16 (4x4)	20 (4x5)
	ปานกลาง	3 (3x1)	6 (3x2)	9 (3x3)	12 (3x4)	15 (3x5)
	ต่ำ	2 (2x1)	4 (2x2)	6 (2x3)	8 (2x4)	10 (2x5)
	ต่ำมาก	1 (1x1)	2 (1x2)	3 (1x3)	4 (1x4)	5 (1x5)
ระดับของความเสี่ยง						

การจัดระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูงมาก
คุณภาพการจัดการ	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
		ต่ำ	ปานกลาง	สูงมาก

9.5 กระบวนการ GRC

ตัวชี้วัดกระบวนการ GRC

- 1) นโยบาย GRC สอดคล้องกับหลักการ OCEG (Open Compliance and Ethics Group) และเกณฑ์ Enablers ด้าน CG และ RM
- 2) คณะกรรมการร่วมระหว่าง CG และ RMC รวมทั้งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานด้าน GRC (อย่างน้อยรายไตรมาส/4 ครั้ง)
- 3) ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามนโยบาย GRC และแผน GRC ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด